

Continental-Film (1937–1946)

Společnost Continental-Film založil roku 1937 Josef Kabeláč (5. 11. 1896–9. 1. 1960). Tento čerstvý filmový podnikatel byl již dříve ředitelem pražského kina Passage, roku 1929 působil jako zástupce americké firmy Warner Bros u Emcofilmu, pracoval též ve filiálce společnosti UFA a v letech 1930–1936 vedl pražskou pobočku United Artists.¹⁾

Svoji novou živnost, tj. výrobu, obchod a půjčovnu filmů, předložil Josef Kabeláč Živnostenskému referátu Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen ŽRMP) k zápisu do živnostenského rejstříku dne 30. října 1937, když o den dříve zaplatil u Grémia pražského obchodnictva (dále jen GPO) příslušnou inkorporační taxu ve výši 230 Kč. Současně také u Obchodní a živnostenské komory v Praze (dále jen OŽK Praha) požádal o zápis ochranné známky „CONTINENTAL-FILM“ do rejstříku ochranných známek. Ta zde byla následně vedena pod číslem 61302. Kabeláčova žádost o zápis nově ustavené společnosti do obchodního rejstříku adresovaná Krajskému soudu obchodnímu v Praze (dále jen KSO Praha) je pak datována 3. listopadem

1937.²⁾ Proces utváření nové filmové společnosti dosáhl svého úspěšného konce začátkem roku 1938. Ze dne 17. ledna 1938 pochází dokument OŽK Praha, v němž nebyly vzneseny žádné námitky proti znění společnosti, jejímu věcnému označení ani proti ochranné známce. O dva dny později, tedy 19. ledna 1938, byl Josefu Kabeláčovi vydán živnostenský list na výrobu, obchod a půjčování kinematografických filmů.³⁾ Zapsání firmy nesoucí oficiální název „Josef Kabeláč, výroba, obchod a půjčovna filmů zn. >Continnental-Film<“ do obchodního rejstříku při KSO Praha pak bylo provedeno 26. ledna 1938 a veřejně oznámeno v *Úředním listu Republiky Československé* dne 2. března téhož roku. Společnost sídlila v Praze II na Václavském náměstí č. p. 28/30 a k jejímu právnímu zastupování byl Josefem Kabeláčem již dne 12. listopadu 1937 zplnomocněn JUDr. Viktor Reimann (advokát v Praze II, Vojtěšská ul. č. p. 4).⁴⁾

Ke změnám ve vedení a chodu Continental-Filmu došlo po vzniku protektorátu Čechy a Morava, když byl roku 1940 na základě nařízení říšského protektora v Čechách a na Moravě

- 1) Jiří Havelka, *Kdo byl kdo v československém filmu před r. 1945*. Praha: Československý filmový ústav 1979, s. 111–112. Roku 1942 měl být Kabeláč zaměstnán jako ředitel půjčovny Českomoravské společnosti pro úzký film. To však nakonec nebylo berlínskou centrálou společnosti schváleno. Viz Národní filmový archiv (dále jen NFA), f. Českomoravská společnost pro úzký film, k. 2, inv. č. 39.
- 2) Státní oblastní archiv Praha (dále jen SOA Praha), f. Krajský soud obchodní Praha (dále jen KSO Praha), spis sign. C VII/25. K žádosti byly dne 7. 12. 1937 dodatečně zaslány také přílohy — potvrzení GPO o zaplacení inkorporační taxy a osvědčení OŽK Praha o zápisu známky „CONTINENTAL-FILM“ do rejstříku ochranných známek.
- 3) SOA Praha, f. KSO Praha, spis sign. C VII/25. Výroba filmů měla být podle tohoto dokumentu vedena jako živnost svobodná. Pro bezpečí okolí tak zde nesměly být pořizovány fotografie, v sídle společnosti nesměl být sklad filmů, ani se zde s nimi nesmělo manipulovat.
- 4) SOA Praha, f. KSO Praha, spis sign. C VII/25.

o židovském majetku ze dne 21. června 1939 zabaven.⁵⁾ Treuhändrem společnosti byl dne 22. srpna 1940 jmenován dr. Wolfgang Hulek.⁶⁾ Dne 30. září 1940 firma zastavila svoji činnost.⁷⁾ Počátkem října pak firmu opustilo, ať již z vlastní vůle či výpovědí, všech jejích deset zaměstnanců.⁸⁾ Nový muž v čele firmy učinil — nedlouho po svém nástupu do funkce — opatření vedoucí k likvidaci firmy. Již 9. října 1940 se mu podařilo prodat celý inventář společnosti a jeho dva české filmy DCERUŠKA K POHLEDÁNÍ (1940) a NEVINNÁ (1939) s příslušnými kopiemi, včetně neobebraných zakázek, Ladislavu Bromovi a jeho firmě Bromfilm za cenu 300 000 korun bez jakýchkoliv dalších závazků.⁹⁾

Protože Wolfgang Hulek nastoupil dne 17. října 1940 do činné vojenské služby, byl výnosem říšského protektora v Čechách a na Moravě z téhož dne novým treuhändrem společnosti jmenován dr. Wilhelm Söhnle,¹⁰⁾ který se nadále věnoval vyřizování závazků a pohledávek firmy.¹¹⁾ Po zdárném vyřešení těchto záležitostí pak dne 27. března 1941 oznámil Berní správě v Praze II zrušení provozu společnosti a v dubnu ŽRMP

dokončení likvidace. Žádost o výmaz společnosti z obchodního rejstříku adresovaná KSO Praha pochází ze dne 2. dubna 1941, jeho potvrzení pod číslem A XXC/64/5 pak ze dne 7. dubna 1941.¹²⁾ O osm dní později, tedy 15. dubna 1941, byl výnosem říšského protektora v Čechách a na Moravě (č. IV/2 Film) Wilhelm Söhnle odvolán z funkce treuhändra.¹³⁾

Výsledkem činnosti Continental-Filmu jsou výše jmenované české filmy NEVINNÁ (1939) a DCERUŠKA K POHLEDÁNÍ (1940) — oba v režii Václava Binovce, v nichž se divákům představili například Adina Mandlová, Otomar Korbelář, Věra Ferbasová či Jára Kohout. Společnost byla také členem Svazu filmového průmyslu a obchodu.¹⁴⁾

Rozsah dochovaných písemností společnosti lze označit za téměř torzovitý (necelý 1 karton). Mezi archiváliemi mapujícími organizační vývoj společnosti může badatel studovat například nařízení o jmenování obou treuhändrů¹⁵⁾ firmy či kupní smlouvu společnosti Bromfilm.¹⁶⁾ V hospodářské dokumentaci pak lze nalézt seznam věřitelů a dlužníků z roku 1940¹⁷⁾ či osmnácti-

5) Jako zajímavý či absurdní se může na první pohled jevit fakt, že Kabeláč, ač sám židovského původu, byl dne 28. 3. 1939, tedy těsně po vzniku protektorátu, ustanoven likvidátorem společnosti Meissner-Film židovského podnikatele Emila Meissnera (viz NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 4). Likvidace tohoto podniku však ještě nebyla motivována arizačními tendencemi, ale od roku 1937 přetrvávající zadlužeností firmy a neustálými exekucními spory s několika domácími i zahraničními společnostmi, které bývaly řešeny dočasným zabavením živnosti a vnučenou správou povinné strany. O společnosti Meissner-Film blíže SOA Praha, f. KSO Praha, spis sign. A XXIII/132.

6) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 6.

7) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 47.

8) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 50. Výjimku v tomto případě činil pouze bývalý účetní Salaquarda, který ve firmě působil do konce roku 1940. Viz NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 57.

9) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 9, 11, 19, 31, 57. Archivní fond Bromfilm je uložen v NFA.

10) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 12, 57.

11) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 57. Söhnle nechal po svém nástupu firmou Treuhand und Revisionsgesellschaft m. b. H. zkontrolovat vedení účetních knih. I přes revizí zjištěnou správnost však uveřejnil v časopisech *Der Neue Tag* a *Národní politika* výzvu případným věřitelům, aby se (i s řádně doloženými doklady svých nároků) přihlásili do 5. 12. 1940 a oznámili výši svých pohledávek, což se také stalo (viz NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 58–69). Někteří z nich doložili oprávněnost svých požadavků, jiní byli odmítnuti s tím, že jejich pohledávky vznikly ještě před vznikem Continental-Filmu a byly tedy soukromými závazky Josefa Kabeláče. Jiné závazky pak byly vyrovnány nabídnutím přiměřené kvóty.

12) SOA Praha, f. KSO, spis sign. C VII/25; NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 53–55.

13) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 13.

14) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 31. Tamtéž, f. Svaz filmového průmyslu a obchodu, k. 1, inv. č. 18.

15) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 6, 12.

16) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 9.

17) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 23.

stránkovou zprávu o provedení kontroly hospodaření společnosti ze dne 5. prosince 1940.¹⁸⁾ Z let 1940–1942 pochází korespondence s ostatními firmami i jednotlivci.¹⁹⁾ Obraz likvidace podniku dokreslují mj. výpovědi zaměstnanců,²⁰⁾ žádost o uzavření účtu,²¹⁾ závěrečná zpráva treuhändra²²⁾ či korespondence s věřiteli společnosti.²³⁾

Archivní fond Continental-Film je i přes svůj nevelký rozsah důležitým doplňujícím pramenem k poznání filmového podnikání ve druhé polovině třicátých let 20. století a realizace protizidovských opatření v tomto oboru v době protektorátu Čechy a Morava.

Jarmila Hurtová

18) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 24.

19) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 28–49.

20) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 50.

21) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 51.

22) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 57.

23) NFA, f. Continental-Film, k. 1, inv. č. 58–69.